Anul al 61-lea
8 Pagini

EDIȚIA DE CAPITALĂ

EXEMPLARUL 10 LEI
Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 165 Sâmbătă 17 Iunie 1944
8 Pagini

ABONAMENTE
UNIVERSUL
PROVINCIA:
Lei 700 pe 3 luni
Lei 1300 pe 6 luni
Lei 2500 pe 12 luni
CAPITALA:
Lei 800 3 luni
Lei 1400 6 luni
Lei 2600 12 luni
AUTORITĂȚI
Lei 3500 pe an

UNIVERSUL

ABONAMENTE
U. LITERAR
6 luni 450 lei
12 luni 800 lei
U. COPIILOR 6 l. 460 lei-12 l. 900, RADIO U. 6 l. 600 lei-12 l. 1000. Z. ȘTIINȚELOR 6 l. 600-12 l. 1000 lei. VESELIA 6 l. 450-12 l. 800 lei. TR. SUFLET 6 l. 320-12 l. 600 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar:
„UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

DIRECTOR
ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

BAZA OPERELOR DE PREVEDERE

Drept consolare pentru suferințele și pagubele pe cari le îndură popoarele, diriguitorii lasă să se întrevadă că, după încheierea păcii, se vor stabili bazele unei existențe mai bune pentru toți, un sistem de prevedere care va avea drept scop să înlăture ravagiile mizeriei și să garanteze un minimum de pensie pentru toți cei cari nu mai pot munci.

Oamenii de cifre, pozitiviștii, cercetează planurile, laudă intențiile, disecă posibilitățile și ajung la concluzia că toate ar fi bune dacă s'ar găsi sursa sigură de venituri, adică baza financiară a planului respectiv.

Presa elvețiană constată laudele cari s'au adus, în pacinica și neutrala republică, acelui faimos plan Beveridge și examinează propunerile de a se adopta și acolo sistemul pensiilor „de bătrânețe" pentru care ar trebui să se încaseze cotizații dela clasele muncitoare cari, în lei de-ai noștri, ar reveni la vre-o 350 miliarde lei anual!

Partizanii reformei argumentează că nici finanțele publice, nici puterea de cumpărare a cetățenilor nu ar fi atinse, din moment ce Statul ia banii dela unii spre a-i da altora.

Dar ultimul număr din „Gazette de Lausanne" arată că — de pildă — pentru industria elvețiană, a cărei activitate este îndreptată spre export, o sporire a cheltuelilor generale înseamnă o sporire a prețurilor produselor manufacturate și deci crearea unei situații de inferioritate mărfurilor elvețiene pe piața internațională, unde concurența e în funcțiune și de calitate și de preț. Oamenii clar văzători își dau seama că o diminuare a schimburilor pentru o țară exportatoare nu înseamnă numai o micșorare a veniturilor Statului, ci o perturbare a întregii vieți economice, o scumpire excesivă pe piața internă, o încetinire a producției cu toate consecințele pe care le produce lipsa locurilor de muncă și deci de câștig.

Toate sistemele de asigurări, cari au reușit pe tărâmul practic, se sprijină pe socoteli precise în calculul mutualității și, în cele mai dese cazuri, intervin reasigurările, cari garantează baza financiară a operațiunilor.

Paralel cu aceasta, inițiativa particulară în domeniul asigurărilor s'a preocupat de garantarea fondului strâns, învestindu-l în valori producătoare de venituri sigure și puse la adăpost de eventualitățile deprecierii. Valorile imobiliare achiziționate la timp, cu prudență, cu selectiune tehnică prevăzătoare, cu desăvârșită obiectivitate care va avea în vedere exclusiv interesele soliditătii și propășirii instituției asigurătoare, dau astăzi asiguraților garanția continuității drepturilor lor.

Trăinicia bazei financiare în asigurări — după judicioasa stabilire a cotizațiilor suportabile și după o economie serioasă în gospodăria proprie — trebue să formeze și preocuparea celor cari conduc instituțiile de stat din acest domeniu, respectând în achiziționarea valorilor cari ar forma investițiile fondului rezultat din contribuțiile asiguraților, toate imperativele obiectivității, cinstei și prevederii, fără de cari nu se poate face nicio operă constructivă și viabilă.

E INTERZISĂ TURBURAREA LINIȘTEI PUBLICE

Prefectura poliției reamintește cetățenilor din Capitală dispozițiunile ordonanței nr. 362 din 5 Noembrie 1943, prin care sunt interzise sgomotele sub orice formă, care ar putea constitui o turburare a liniștei publice, atât de necesară în actualele împrejurări (printre acestea se numără și audițiile radiofonice exagerat amplificate, claxonările, ambalarea motoarelor, etc.).

Pentru ascultarea comunicatelor radiofonice ce se dau din oră în oră, asupra situației din spațiul aerian al țării, se impune tuturor proprietarilor de aparate de radio să-și potrivească aparatele în așa fel, ca să nu turbure liniștea vecinilor, amplificările radiofonice exagerate fiind interzise.

Contravenienții vor fi supuși sancțiunilor prevăzute de ordonanța menționată mai sus.

SITUAȚIA GENERALĂ PE FRONTUL DE INVAZIE DIN FRANȚA

ANGLO-AMERICANII SE STRĂDUIESC SĂ LĂRGEASCĂ CAPUL DE POD DIN NORMANDIA

Berlin, 15 (Rador). — O știre a Biroului internațional de informațiuni, retransmisă de agenția „DNB", anunță:

Formațiuni anglo-americane de invazie s'au străduit pe ziua de Miercuri în mod foarte insistent să lărgească capul de pod în mai multe direcții, fără îndoială în scopul de a obține terenul necesar punerii în acțiune operativă a marilor unități militare.

Lângă Tilly și Coumont luptele au fost deosebit de violente. In această regiune, britanicii au adus în linia de luptă unități proaspete de blindate și au reînnoit violentele lor atacuri în direcția sud-est. Ei au fost însă respinși din nou pe întregul sector.

După ultimele informații parțiale au fost distruse 37 care de luptă.

In regiunea Coumont, recunoașterea aeriană germană a stabilit existența unor noui concentrări de care britanice așa încât se poate aștepta la o reluare a atacurilor.

Un grup de luptă american, susținut de importante forțe blindate și aeriene, a atacat de o parte și de alta a drumului Bayeux-Saint Lo, din regiunea Ballerоy, în direcția sud-vest, fiind deasemeni respins cu mari pierderi.

In seara zilei de Miercuri, s'au produs câteva atacuri locale la nordul drumului, dar ele n'au putut folosi americanilor din cauza pierderilor sângeroase și a materialului irosit de formațiile inamice, astfel încât străpungerile au putut fi zăvorite.

In timp ce ziua de Miercuri a fost relativ liniștită în regiunea Carentan, unități motorizate americane, susținute deasemeni de care de luptă au efectuat o nouă străpungere în direcția Saint Mère Eglise spre vest. Luptele continuă încă în această regiune.

La nord-est de Montbourg și pe drumul Montbourg-Quineville, violente lupte s'au desfășurat deasemeni în cursul zilei de Miercuri.

Practicând o defensivă activă în cursul căreia au reușit să smulgă americanilor o poziție situată pe înălțimi, forțele apărării germane din acest sector au putut totuși să împiedice și de data aceasta încercarea efectuării unei străpungeri adânci de către trupele blindate în direcția Cherbourg.

In celelalte sectoare ale frontului de invazie se anunță între altele că fortăreața portului Havre a fost supusă Miercuri în tot cursul zilei focului numeroaselor tunuri cu tragere lungă de pe vapoarele britanice și că importante formațiuni aliate de vânătoare și bombardament au încercat în cursul după amiezii să intensifice și mai mult focul artileriei navale prin lansarea a numeroase bombe grele.

In largul estuarului fluviului Orne, un crucișetor greu și un distrugător din unitățile navale aliate au fost puternic avariate prin lovituri în plin realizate de bateriile de coastă germane. Amândouă vasele de luptă au fost nevoite să se îndepărteze.

Luptă navală în fața peninsulei Cotentin

Berlin, 15 (Rador). — **In noaptea de 13 spre 14 Iunie, puțin timp după miezul nopții, în fața vârfului peninsulei Cotentin, la Cap de la Hague, s'a dat o mare luptă navală între vase de siguranță germane și vedete rapide britanice.**

De ambele părți s'au înregistrat pierderi de oameni și material.

Cam în același timp, o formație de siguranță germană a zărit la sud-vest de această zonă, lângă insula Jersey, un crucișetor inamic însoțit în direcția nord de cinci distrugătoare. Vedetele rapide germane, vase foarte mici, au atras asupra lor focul mult mai puternicei formații de distrugătoare, dând astfel posibilitate bateriilor depe insulă să intervină cu succes. Cu ajutorul acestora și al vaselor germane care trăgeau cu toate armele, a fost incendiat un distrugător.

Inamicul înaintase prea mult în cursul luptei și când s'a văzut la impas a cerut ajutorul unor vedete rapide inamice ce s'au apropiat imediat spre a îl libera. Cu toate că aceste vase au lansat mai multe torpile ele nu au putut obține niciun succes.

Un vas german a fost lovit de un proectil de artilerie. S'a produs un incendiu ce a dus la explodarea muniției. Echipagiul a suferit pierderi. Cu toate aceste avarii, vedeta rapidă germană a continuat să lupte.

La sfârșitul luptei, distrugătorul inamic continua să ardă.

Orașul Vire violent bombardat de aviația anglo-americană

Berlin, 15 (Rador). — **Micul oraș Vire situat la sud de peninsula Cotentin, a fost violent bombardat, la 6 Iunie de avioanele anglo-americane. In timp de câteva minute, bombe de mare calibru au nimicit cea mai mare parte a localității pe care au transformat-o într'un câmp de ruine sub care zac îngropați 2000 —6000 de locuitori, după cum află agenția D. N. B.**

VASE ANGLO-AMERICANE DISTRUSE

Berlin, 15 (Rador). — **Unitățile ușoare ale marinei de război germane, formațiunile aviației precum și bateriile de coastă au nimicit, în cursul primei săptămâni de invazie, în regiunea coastei normande, 65 vase de transport și mari vase de debarcare, cari transportau care blindate; crucișetoare și torpiloare, precum și mai multe sute de bărci de debarcare, avariind și 81 de unități mari și mijlocii ale flotei anglo-americane de debarcare, unități care, cel puțin pentru moment, nu mai pot servi.**

❖

Berlin, 15 (Rador). — **Posturile de observație depe coasta din apropiere de Havre și dela nord de acest oraș relatează, în mod unanim, despre un mare focar de incendii, care putea să fie văzut, la 13 Iunie, către orele 2, pe mare, în direcția vest.**

După îmbunătățirea trecătoare a condițiunilor de vizibilitate, s'a putut recunoaște un mare vas în flăcări, care a dispărut apoi în ceață, astfel că nu s'a putut observa mai departe ce s'a întâmplat cu acel vas.

După toate probabilitățile, este vorba de un vas de transport care a fost incendiat de forțele aeriene germane.

In aceiași regiune maritimă, în cursul orelor de dimineață ale zilei următoare, obiective de vase inamice au fost țintă, în nenumărate rânduri, a bateriilor de coastă germane.

AVIOANE NORD-AMERICANE DOBORITE

Berlin, 15 (Rador). — **Corespondentul special aerian al Biroului internațional de Informațiuni de pe frontul de invazie telegrafiază că în cursul zilei de 14 Iunie aviatorii de vânătoare germani au doborît, după primele informațiuni, 24 de aparate nord-americane în zona de invazie și deasupra teritoriului de nord al Franței.**

Printre aceste aparate se găsesc 12 avioane de vânătoare Thunderbolt, tipul de avioane, care dela începutul invaziei, a fost doborît cel mai des.

Alte rezultate și mai alese cele dela bateriile ușoare de artilerie anti-aeriană depe frontul de invazie nu au sosit încă.

❖

Berlin, 15 (Rador). — **O știre a reprezentantului special al Biroului internațional de informații în Franța de nord, retransmisă de agenția DNB, anunță:**

Numărul avioanelor americane doborâte în cursul zilei de Miercuri s'a ridicat la cel puțin 52. Printre aceste avioane se află un mare număr de aparate de vânătoare „Thunderbold" și de bombardiere cu câte 4 motoare, doborîte eri în numeroase lupte aeriene de escadrele germane de vânătoare, în cursul atacului dat de formațiile inamice asupra legăturilor aeriene germane din Franța de Nord.

Piloții de vânătoare germani raportează pe lângă aceasta că în cursul violentelor lupte aeriene pe care le-au dat deasupra estuarului Senei mai mult de 12 avioane americane au fost avariate și nevoite să părăsească lupta după ce li se declarase foc la bord. Este probabil că și aceste avioane au fost doborîte în timpul sborului lor de înapoiere.

(Continuare în pag. 2-a)

DEMISIA D-LUI MENEMENCIOGLU

Ankara 15 (Rador). — **Corespondentul agenției D.N.B. transmite:**

După cum anunță postul de radio Ankara, d. Menemencioglu, ministrul afacerilor străine, a demisionat.

Consiliul de miniștri s'a întrunit în cursul după amiezii.

D. Saracioglu, președintele consiliului de miniștri, va lua, ad-interim, conducerea ministerului afacerilor străine.

COMANDAMENTUL DE CĂPETENIE AL ARMATEI

COMUNICAT

ASUPRA OPERAȚIUNILOR DIN ZIUA DE 15 IUNIE 1944

Pe Nistrul inferior și în Basarabia de mijloc, acțiune de luptă redusă.

La nord-vest de Iași, trupele noastre, puternic sprijinite de artilerie și de aviația de asalt, au pus stăpânire, după 2 zile de luptă, pe o înălțime importantă.

FUEHRERUL FELICITĂ PE MAREȘALUL ANTONESCU

Berlin, 15 (Rador). — **Fuehrerul a adresat Mareșalului Ion Antonescu, Conducătorul Statului Român, cu ocazia aniversării sale de Joi, o telegramă de felicitări, concepută în termeni foarte cordiali.**

Punerea în circulație a unei monete de 500 lei de argint și retragerea din circulație a monetelor de 200 lei

Monitorul Oficial de eri nr. 137 publică următorul decret-lege:

ART. 1. — Moneta de 500 lei, autorizată prin Inatlul Decret Regal nr. 1133 din 7 Iunie 1944, se va bate pentru un quantum ce se fixează la 10.000.000 bucăți în valoare totală de 5.000.000.000 lei.

ART. 2. — Punerea în circulație a acestor monete se va face cu începere dela 10 Iunie 1944, de către administrațiile financiare ale ministerului finanțelor, precum și de către sucursalele și agențiile Băncii Naționale a României.

ART. 3. — Ministerul finanțelor, este autorizat a dispune dacă va crede și când va crede de cuviință, retragerea din circulație a monetelor de 200 lei, emise în baza decretului-lege nr. 1971, publicat în Monitorul Oficial nr. 164 din 17 Iulie 1942, pe care să le înlocuiască cu monete de 500 lei, din noua emisiune.

Emisiunea acestor monete nu va depăși quantumul retragerilor monetei de 200 lei și se vor bate peste quantumul fixat de art. 1.

ART. 4. — Preschimbarea monetei de 200 lei se va hotărî prin decizia ministerului finanțelor, care va fixa modalitățile și termenele acestei operațiuni.

CU MAREȘALUL, PE FRONT

CA IN LEATURILE DESCĂLECATULUI...

RECLĂDIRE, DUPĂ URAGAN. — MORMINTE NEPĂNGĂRITE — A MURIT UN ANONIM...

— „Vei avea depline puteri, domnule prefect!" — rostește Mareșalul, în mijlocul răzeșilor cari-l împresoară.

Clătinând din capetele cu plete cărunte, gospodarii aprobă pe Conducătorul care restabilește administrația în ținuturile unde ea s'a clătinat.

— „Un lucru v'am cere încă, Domnule Mareșal",—adaugă un primar cu grai răspicat... „Să etatizați aci fondul bisericesc!... Este dorința fierbinte a tuturor!... Și mai vârtos acum, când conducătorii fondului îs rămași duși, dar clerul lor a rămas neplătit, lângă noi, la primejdie și la datorie"...

Mareșalul Antonescu dă din cap, cu mâhnire:

— „Tot ce are ca păsune fondul religionar", — ordonă pentru început Conducătorul, — „să se distribue îndată gratuit celor săraci, nevestelor de concentrați, invalizilor — cu dreptate!... In primul rând, ajutați sărăcimea și oameni ii rămași la datorie..."

Rugămințile, din toate părțile, au țâșnit acum: Să dăm lână, să ni se dea porumb... Nu avem cui vinde untul cu care ne țineam căminurile... Bonurile date de armată, cine ni le plătește?.. Și în livezi pasc totul caii... Nu vom avea fân, dacă pasc acum!...

— „Au plecat și judecătorii și „sfaturile de împăcare",—mai informează primarul Alexandru Sbiera.

— „Dar spre mândria noastră" — completează prefectul, — „în aceste cincisprezece zile cât am rămas aci fără stăpân, nu s'a săvârșit la noi nici o crimă!...

Trebuesc restabilite tribunalele, ajutați nevoiașii, sprijinite văduvele, înlesnite suratele concentraților... Pământ, păsuni, clădiri și vite: este unicul avut al locului, — și Mareșalul Antonescu trebue să le distribue a-

(Continuare în pag. 2-a)

PREVENIREA POPULAȚIEI ASUPRA INCURSIUNILOR AVIATICE

Se aduce la cunoștința populației Capitalei că, începând de Luni 19 Iunie a. c., va fi prevenită asupra incursiunilor aviației inamice, prin posturile de radio astfel:

1. Prin postul de radio România, pe 1875 m. lungime de undă și radio București, pe 364 m. lungime de undă, între orele: 7,30—10,30; 13—16; 21—1

2. Prin postul de radio Bucegi, în banda de 48 m. lungime de undă, între orele: 10,30—13; 16—21; 1—2,30

Anunțurile radio vor fi date de posturile de mai sus: primul la începerea emisiunei (7,30), următoarele, la ore pline și la închiderea emisiunei (2,30).

PE FRONTUL FINLANDEZ

Helsinki, 15 (Rador). — **Comunicatul militar finlandez din ziua de 15 Iunie are următorul cuprins:**

In istmul Carelici, atacurile inamice continuă cu aceeași violență. Presiunea cea mai puternică se exercită în apropiere de Kaaterselka, Kivennapa și Siiranmeki.

In apropierea de Kaaterselka, inamicul a reușit să pătrundă în liniile noastre. In apropiere de Kiivennapa și de Siiranmaeki trupele noastre au dat fără încetare lupte grele și au respins atacul inamic sprijinit de puternice forțe blindate și aeriene, pricinuind bolșevicilor pierderi considerabile. Au fost distruse 19 tancuri inamice.

In istmul Aunus, detașamente inamice de tăria unei companii au fost respinse în două locuri.

Din celelalte sectoare ale frontului terestru, nu se semnalează nimic deosebit.

In partea de vest a istmului Carelici, avioane de bombardament finlandeze ar atacat în cursul zilei de Miercuri concentrări de tancuri și de trupe inamice.

Activitatea aeriană în istmul Carelici a fost foarte vie fiind îndreptată atât împotriva frontului cât și a spatelui liniilor inamice.

Aproximativ 150 de avioane inamice au atacat în noaptea trecută orașul Viipuri. Populația a suferit pierderi. Au fost pricinuite pagube materiale.

In cursul luptelor aeriene, artileria noastră antiaeriană și avioanele noastre de luptă au doborît 4 baloane de observație și 37 de avioane inamice și anume 17 avioane de luptă, 14 avioane de vânătoare și 5 avioane de bombardament.

Intre 9 și 14 Iunie, aviația noastră a doborît astfel cel puțin 129 avioane inamice.

TEATRUL DE RĂZBOI DIN FRANȚA

PRIN SATELE ȘI ORAȘELE NORMANDE

Jupânesei Harel din Camembert, un sătuleț de mai puțin 300 de locuitori, situat în depart. Orne din Normandia, îi trăsni, într'o bună zi, prin cap să fabrice și ea o brânză mai deosebită. După multe încercări, izbuti să producă faimosul „camembert", prețuit nu numai în Franța și în toată Europa, ci și dincolo de Ocean, în America. Știți cu ce s'a ales din asta mica fermieră din Camembert? Nici mai mult, nici mai puțin decât cu o statue ce i s'a ridicat în satul ei, drept recunoștință din partea producătorilor de brânzeturi din toate regiunile de prin prejur, cari s'au îmbogățit de pe urma fabricatului jupânesei Harel. Și cu toate acestea, nu lipsesc brânzeturi renumite în Normandia, și mai ales în depart. Calvados. Pont-Lévêque fabrică o brânză vestită, ce aduce cu caşcavalul nostru; Livarot și Lisieux produc de asemenea brânzeturi renumite; Isigny, pe lângă vestita brânză moale („crème d'Isigny"), cunoscută în toată Franța și dincolo de hotarele ei, fabrică și cel mai bun unt din lumea întreagă. Dar numai fermierei Harel i-a fost dat să-și aibă statuia, statue care nu i s'a ridicat nici măcar lui Littré, autorul monumentalului Dicționar al limbii franceze (5 vol. in-folio), la care a lucrat timp de 40 de ani, ajutat de soția și de fiica lui! Intâmplarea cu statuia ridicată jupânesei Harel îmi aduce aminte de „Istoria unei plăcinte", povestită de Costache Negruzzi, în care marele nostru scriitor ne arată în ce chip, pe vremea Fanarioților, un boier, fără merite deosebite, a ajuns să fie numit Vornic mare: a fost de ajuns să trimită într'o zi, la masa lui Vodă, o plăcintă cu brânză, care i-a plăcut așa de mult, că și-a lins degetele. Dar să lăsăm brânzeturile și statuele, plăcintele și Vornicia, și să ne ocupăm de locurile pârjolite și pustiite de acest război fără pereche în is-

(Continuare în pag. 2-a)

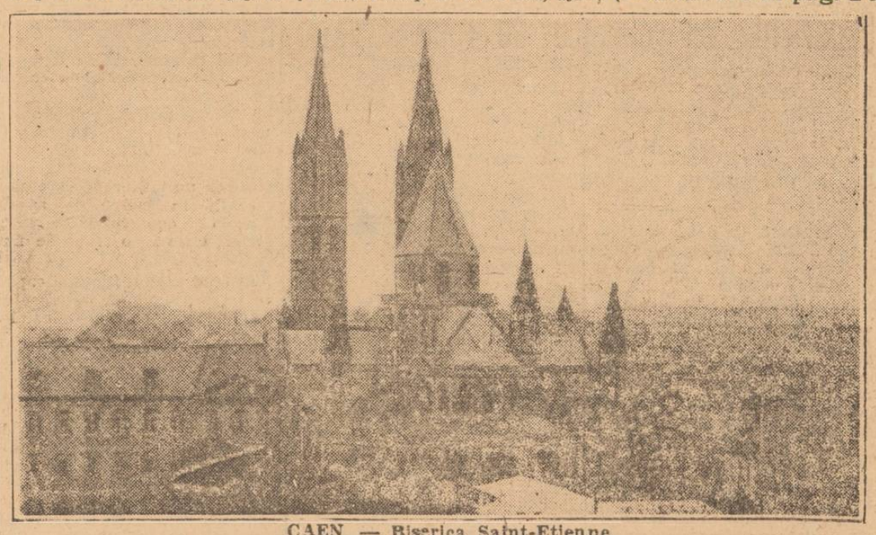

CAEN. — Biserica Saint-Etienne.